

גליון 746
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מעשה במוכס אחד ישראל רשע שמת, ובו ביום מת אדם גדול בעיר, ובאו כל בני העיר ויתעסקו במיטתו, וקרובי אותו מוכס הוציאו גם את מיטת המוכס אחריו, קפצו עליהם אויבים והניחו המיטה וברחו, והיה שם תלמיד אחד שישב לו עם מיטת רבו. לאחר זמן חזרו גדולי העיר לקבור את החכם ונתחלפה להם מיטתו בשל מוכס, והיה התלמיד צועק ולא הואיל, וקרובי המוכס קברו את החכם, ונצטער בה אותו תלמיד מאד, מה חטא גרם שיקבר זה בבזיון כזה, ומה זכה אותו רשע להיקבר בכבוד גדול כזה, נראה לו רבו בחלום ואמר לו: אל תצטער בוא ואראך את כבודי הגדול בגן עדן, ובוא ואראך אותו האיש בגיהנום וציר של פתח גיהנום סובב באזניו, אבל פעם אחת שמעתי בגנות תלמידי חכמים ולא מחיתי, לכן נענשתי, וזה המוכס פעם אחת הכין סעודה לשר העיר ולא בא שר העיר, וחילק את הסעודה לעניים. וזה היה שכרו.

(סנהדרין מ"ד - ב' ברש"י)

פרשת השבוע

וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך
(ו' - ט')

מסופר: פעם קרא המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א לתלמידו הרה"ק בעל התניא זיע"א ואמר לו, "בעולמות העליונים התעורר קטרוג, מפני שאין התאמה בין אותיות הסת"ם של הפוסקים, לאותיות הסת"ם של המקובלים, אני מטיל עליך לעיין בכתבי הפוסקים והמקובלים ולמצוא את הכתב שיתאים לשתי השיטות". זמן רב התייגע בעל התניא עד שהצליח לשרטט אותיות שיתאימו לשתי הדעות גם יחד. לאחר שסיים את עבודתו המורכבת הראה את האותיות לרבו. "ברגע זה הוכרו בפמליא של מעלה שכך צריכות האותיות להיראות" אמר המגיד בקורת רוח, לאחר שעיין במלאכת המחשבת שהוצגה לפניו.

למחרת עזב בעל התניא את מעזריטש, ובדרך לביתו עבר דרך העיר האניפולי, החושך שלט ברחובות, בני העיר כבר נמו את שנתם, בעל התניא הביט סביבו,

תר אחר מקום בו יוכל ללון, והבחין בחלון מואר, באחד הבתים דלק נר. בעל התניא הלך לכיוון האור, נקש על הדלת, וכשנפתחה, ראה לפניו את ר' דוד הסופר. כשראה ר' דוד את האורח שמח מאד וקיבלו בכבוד רב. נכנס בעל התניא ויחד התקברו אל השולחן, לאחר שהכין שתיה חמה לאורחו החשוב, חזר ר' דוד להמשיך כתיבת ספר תורה. כשראה בעל התניא את כתב הסופר, ראה שהוא כותב בדיוק באותו כתב עליו כה התייגע אמש. כיצד למד את הכתב החדש? הרי הוא לא היה במעזריטש, ניקרה השאלה במוחו של בעל התניא. מי לימד אותך לכתוב כך את האותיות? שאל בעל התניא כשהוא לא מסתיר את פליאתו הגדולה. היום אמר לי הרה"ק רבי זושא זיע"א, שהכריזו בפמליא של מעלה על צורת אותיות התואמת הן לשיטת הפוסקים והן לשיטת המקובלים. ושרטט לי במדויק את האותיות הללו. סיפר הסופר בתמימות. בעל התניא התפעל מאד מקדושתו וגדלותו של רבי זושא מהאניפולי זיע"א.

זמני השבת

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:06 ת"א: 7:21

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:22 ת"א 8:24 ר"ת: 8:55

ה"מגלה עמוקות" הביט בהם בעיניו הטובות, חיך חיוך אבהי ופתח את פיו: "לא אוכל לספר לכם למה רציתי לעזוב בתחילה, מטעם הכמוס עמדי, אבל למה החלטתי להישאר – אספר לכם: ביום האחרון לשהותי בעיר, שעות ספורות לפני מסיבת הפרידה המתוכננת דפקו אצלי בדלת שני בעלי דין, תובע ונתבע. התובע היה העשיר הגדול ר' יעקב, שתבע את ר' משה התלמיד חכם. מיהרתי אומנם להתארגן כדי לצאת מהעיר, אבל השניים הבהירו לי שמדובר בדיון דחוף מאוד בנושא שאינו סובל דיחוי. הם חייבים שאדון את הדין שלהם לפני שאצא מהעיר, כי מי יודע כמה זמן יעבור עד שימצאו רב חדש שידון ביניהם.

ר' משה הינו אברך תלמיד חכם, בעל משפחה ברוכה שהיה עומד ברחוב מידי יום ומוכר כעכים בעגלתו. בוקר אחד, עבר ברחוב ר' יעקב העשיר בכרכרתו המפוארת, ושמע את קריאותיו הקצובות של ר' משה, המזמינות את הקונים לבוא ולקנות מכעכיו. עצר ר' יעקב את הכרכרה ומיהר לגשת לר' משה: "אמור לי, ר' משה, כמה שעות ביום הנך עומד כך ומוכר במקום ללכת ללמוד תורה?" "שלוש שעות", ענה האברך בצער. "וכמה אתה מרוויח בחודש?" ממשיך העשיר לשאול. ר' משה נקב בסכום המגיע לסכום השווה ל-2,000 שקל, ולפעמים 2,200 שקל לחודש. "אם תסגור את חנותך ותשוב ללמוד – אשלם לך סכום שיגיע לערך של 7,000 שקל בכל חודש", מבטיח העשיר. האברך הדל פוקח זוג עיניים גדולות ותמהות: "תשלם לי? מדוע?" "אני רוצה לעשות איתך עסקת 'יששכר וזבולון', ענה הגביר, "תלמד תורה יום שלם במנוחת הנפש ונתחלק בזכויות".

ר' משה, מסכים לעסקה בחפץ לב, וסוגר את דוכנו אחר כבוד. כל אותו חודש הוא יושב בבית המדרש ולומד במנוחה ובשמחה. הגיע ראש חודש, שליח דופק על דלתו ומושיט לו את המעטפה שמכילה, כמסוכם, סכום השווה 7,000 שקל.

למחרת, שב ר' משה, התלמיד חכם, עם העגלה לקרן הרחובות וממשיך בממכר הכעכים כבימים ימימה. עובר שם ר' יעקב העשיר ומתפלא מה קורה כאן? הרי עשינו הסכם? הוא ממחר לרדת מן העגלה וקורא לידידו: "ר' משה! מה קרה לך? האם לא שלמו לך את ההתחייבות?" "בוודאי שילמו לי", עונה האברך. "אז למה הפסקת את ההסכם?" תוהה העשיר. "כי אני לא מעוניין!" פוסק ר' משה. "אבל היתה לנו עסקה, אי אפשר להפר הסכמים!" צועק ר' יעקב, "בוא נמחר לרב לפני שהוא עוזב!"

מוטב לי לוותר על משכורת שמנה מאשר על קירבת אלוקים מעשה זה אירע לפני קרוב לארבע מאות שנים, העיר קראקוב שבפולין זכתה שכיחן בה אחד הרבנים המפורסמים ביותר בעולם היהודי: הגאון הקדוש רבי נתן נטע שפירא זיע"א. (יומא דהילולא י"ג מנ"א) רבנו היה ידוע כצדיק וקדוש, היה גאון עצום בתורת הנגלה. כן עסק רבות בתורת הקבלה ובחכמת הנסתר, וזכה לרוח הקודש. הוא חיבר את ספרו "מגלה עמוקות", שנלמד עד היום על ידי תלמידי חכמים מופלגים, לא כל אחד מסוגל להבין את הפירושים העמוקים שלו, המתבססים על ידע נרחב בכל חלקי התורה הקדושה.

ביום בהיר אחד זימן הגאון לביתו את 'ראש הקהל', של הקהילה. "אני מודיע בזאת שהחלטתי להתפטר מתפקידי", אומר הרב לראש הקהל שנבהל עד עמקי נשמתו: "מה קרה?", הוא מבקש לדעת, אבל הרב מסרב לענות לו: "בעוד שלושה ימים אני יוצא מכאן, ולא יעזרו ניסיונות שכנוע כאלו ואחרים". ראש הקהל יצא מביתו של הרב בפנים נפולות ומיהר לבשר את הבשורה המרה. אבל כבד ירד על העיר, גדולי תלמידי החכמים ניסו לדבר עם הרב ולשכנע אותו, אבל הרב לא הסכים לשמוע על כך. הוא עוזב את העיר ויהי מה.

בצר להם החלו היהודים תושבי העיר להיערך למסיבת פרידה ראויה. הם כולם אוהבים ומעריכים מאוד את הרב, קשה להם להיפרד ממנו, אבל לפחות הם רוצים להיפרד כראוי, עם מסיבה שתבטא היטב את הכבוד הגדול שהם רוחשים לרבם הנערץ. עברו יומיים, וההכנות למסיבה הפכו קדחתניות. עוד רגע אמור הרב להיכנס ולשבת עם בני עדתו למסיבת הפרידה, שמיד לאחריה הוא יעלה על עגלה הרתומה לסוס, ויצא מהעיר יחד עם בני משפחתו ועם מעט הבגדים והכלים שצברו בתרמיליהם. רגע לפני המסיבה קורא הרב לראש הקהל ומודיע לו: "התחרטתי. אני לא עוזב את העיר". ראש הקהל אפילו לא עצר כדי לשאול מדוע. הוא יצא החוצה בשמחה ובצהלה, והחל לצעוק בקולי קולות: "הרב נשאר איתנו. הרב נשאר איתנו. הוא לא עוזב. איזה יופי!". מסיבת הפרידה הפכה לחגיגה ספונטנית ומתפרצת של תושבי קראקוב, אשר לא ידעו את נפשם מרוב שמחה על הבשורה המשמחת.

רק לאחר שנרגעו הרוחות פנו כמה מנכבדי הקהל, תלמידי החכמים והרבנים של העיר, וביקשו לשמוע מרבים, מה קרה שהחליט לעזוב את העיר, ומה גרם לו לשנות את החלטתו.

משל ונמשל

איך יגיע האדם לידי יראת הרוממות

של שמו יתברך

אי אפשר שיבוא אדם לידי יראת הרוממות של שמו יתברך, אלא אם כן הגיע למדרגה של שלילת ערכו מעיקרו, היינו שיהא בטל ומבוטל אצל עצמו ולא נחשב בעיניו כלום, כי אז יוכל לבוא לפני המלך, כי מי שמרגיש בעצמו איזו מעלה אינו יכול לעמוד לפני המלך, וכל האהבה ויראת ד' אשר ידמה האדם בנפשו כי יש לו וכל הקניינים המדומים, רק בדמיונו הם קיימים מהתעוררות מידותיו הגשמיות ורחוק הוא מהשי"ת, וכל המצוות שהוא מקיים הכל הוא פרי הגדלות להיות לו שם ולקבל פרס.

ועל דרך משל אפשר להסביר זאת, כי מי שחש בקרבו שיש לו מעלה, ודאי רחוק הוא מהמלך, כי מי ששרוי יחד עם המלך, כלום יכול הוא להרגיש במעלתו? הרי אין בית המלך חסר דבר, וכלום יש מקום לדבר על מעלת החכמה שבך בשעה שעומד לפני המלך, אם שם בבית המלך מקור החכמה, או לדבר ולהתגאות על עשירות, אם כל הכסף וכל הזהב של המלך הם, ואם הוא חושב שיש לו איזו מעלה היינו שיש לו חכמה או עשירות, ודאי שהוא רחוק מהמלך ואינו משיג כלום, כי בהתקרבו אל המלך ידע שלא חסר לו כלום ואינו זקוק לשום דבר, כי הכל נמצא בבית המלך שבצלו הוא מסתופף, ולא זו בלבד אלא שסכנה גדולה כרוכה בדבר אם לא יבטל רצונו וימהר לעשות רצון המלך אף יתחייב בנפשו, וצריך הוא לדעת בעצמו בעומק לבבו שהוא שלם ברצון גמור ומסירת הנפש ממש לעשות רצון המלך, ואז יוכל להיות תמיד מצוי אצל המלך, והמלך יגלה לו סודותיו ומתרי לבו.

(בשם הרה"ק רמ"מ מוויטעפסק זיע"א)

"הגיעו אלי שני בעלי הדינים והשמיעו את טענותיהם", ממשיך הגאון הגדול לספר את הסיפור. "שאלתי את ר' משה: "למה הפסקת את ההסכם? אני מכיר אותך, אתה הרי רוצה ללמוד." "זה נכון, רבי", עונה האברך, "אני אכן רוצה ללמוד, אבל העסקה הזאת היתה טעות". "מה? אתה רוצה תוספת?" נזעק ר' יעקב, "למה לא אמרתי לי שאתה רוצה יותר כסף? אשלם לך בשמחה". "לא רוצה תוספות!" פוסק האברך.

"כאשר מכרתי את הכעכים, הייתי קם מידי לילה לאמירת תיקון חצות, ואחר כך ישבתי ללמוד עד התפילה. כאשר חזרתי הביתה מתפילת ותיקין, ניגשו כל בנות המשפחה למלאכה המורכבת של טחינת החיטים לקמח. מאחר והיתה זו מלאכה קשה ומסובכת, היו אשתי והבנות נושאות תפילה, להצלחת הטחינה, זו מתפללת ובוכה, וזו אומרת פרקי תהילים. "סיימו לטחון את הקמח, עכשיו צריך לשאת תפילה על מלאכת הניפוי, שחלילה לא תיפול תקלה תחת ידינו ולא יגיעו תולעים או חרקים קטנים אל תוך הכעכים חלילה וחס, כי הרי אסור לאכול חרקים, ושוב, זו עומדת בפינה זו וזו בפינה אחרת, כולן מתפללות מעומק הלב ומתחננות לאבא שבשמים שהמלאכה תתבצע בצורה טובה, שהאוכל יהיה כשר וטעים.

עכשיו צריך לשאת תפילה שתצליח הלישה, שהבצק יהיה רך וטוב, ולאחר מכן תפילה שהכעכים יצאו טובים, טעימים ומספיק פריכים, וכך על כל פעולה ופעולה תפילות ודמעות, כשגם אני מצטרף לתפילות. "קירות הבית ספגו תפילות, והילדים ספגו את החינוך, שכאן בבית לא מבצעים שום פעולה ללא תפילה! "ועכשיו, חודש שלם עבר עלינו בבית ללא התפילות הלוהטות של אפיית הכעכים, הרגשנו חסר בבית, ועל זה - קשה היה לי לוותר, מוטב לי לוותר על משכורת שמנה מאשר על קירבת אלוקים. אין לי על מי לסמוך, לא על אף עשיר ונדיב, אלא רק על הרבוננו של עולם!"

"לאחר ששמעתי את דבריו של ר' משה", סיים ה"מגלה עמוקות" את דבריו, "התרגשתי מאוד ואמרתי לעצמי: אם בקראקוב מתגוררים כאלו יהודים יקרים - אני נשאר כאן!!"

צ"ן אדם לחברו

זהירותו של צדיק

נוהג היה רבי שמחה זיסל לערוך מפעם לפעם מגבית עבור התלמוד תורה. פעם אחת כאשר שב ממסעותיו ומסר למנהל המוסד דין וחשבון על הכנסותיו והוצאותיו, הניח על השולחן, לצד הכספים שאסף, חצי סיגריה. כשתמהו לפשר מחצית הסיגריה, הסביר להם, שכאשר סיים את שליחותו, הספיק לעשן חצי מן הסיגריה. אך מרגע שהפסיק לשמש בתפקיד של גבאי צדקה, שוב אין הוא יכול ליהנות מחשבון התלמוד תורה והוא מחזיר את הסיגריה לרשות מנהלי המוסד.

בזכות מצות הכנסת כלה

פעם נסעו חסידים ללובלין עם בעל עגלה, שהיה אדם פשוט מאד. בבואם מיהרו החסידים לקבל את פני רבם ה"חווה" הקדוש זיע"א, וכל אחד הכין את הקוויטעל שיגיש בקודש פנימה. ראה עגלון וביקש שיירשמו גם לו קוויטעל ומסר אותו לאחד החסידים, והוא עצמו הלך לבית מרוח. כשנכנסו החסידים לרבי ועמם החסיד שהביא עמו את הקוויטעל של בעל העגלה, התעכב ה"חווה" בקריאת הקוויטעל ואמר כי איש זה מאיר וזורח בכל העולמות, החסידים שמעו ותמהו, כי הכירו את העגלון לאדם פשוט ועם הארץ. הם שמרו דברי רבם והחליטו להתחקות אחרי מעשיו. שמה נמנה הוא עם ל"ו הצדיקים שבדור. הלכו החסידים לחפש את העגלון באכסניה בה שהה, בבואם קידמו

את פניהם קולות צהלה ורינה, הציצו פנימה והבחינו בפניו הזורחים של בעל העגלה שלהם. כשהוא מרקד לפני חתן וכלה. ניגשו אליו החסידים ושחו באוזניו את דברי הרבי, וביקשו את הסברו. סיפר להם בעל העגלה את סיפורו: בבואי לאכסניה שמעתי קולות מריבה, היו כאן חתן וכלה עניים שאמורים היו להיכנס לחופה, אך הכלה לא היה בידה לסלק את הנדוניה שהבטיחה, והחתן סירב להיכנס לחופה, כשראיתי את עגמת הנפש של כל הנוכחים, שאלתי באיזה סכום מדובר, הסכום היה גבוה, אך אני החלטתי לשעבד את כל חסכונותיי שחשבתי לעצמי במשך כל השנים, ובלבד שלא יבוטל השידוך. ואכן, המשודכים התפייסו ואני שמח כאן כאילו אני מחתן את בני. ראו החסידים את עיניו הקדושות של רבם ה"חווה" הקדוש צופיות, וכיצד הבחין מיד בשנוי שחל באותו בעל עגלה שקנה עולמו בשעה אחת.

נושא בעול חברו

פעם מצאו את מהרה"ק רבי נתן צבי פינקל זיע"א עומד בתפילה ליד ביתו של אחד מתלמידיו. "מה קרה?", שאלו אחד התלמידים. השיב הגאון: "ידוע לנו כי לתלמיד זה יש צרה בביתו, אנו רואים אותו יום יום בישיבה, ואז קשה להרגיש את צערו האמיתי, לכן באתי ליד מעונו. כאן, ההרגשה עמוקה יותר. ה"נושא בעול עם חברו", מקבל משמעות טובה יותר. וכך אפשר להתפלל מעומקא דליבא.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"א מנ"א

הרה"ק רבי הלל מפאריטש ב"ר מאיר (תרכ"ד)
הרה"ק רבי יצחק בלאור ב"ר שלמה (תרס"ז)
יום שני י"ג מנ"א
הרה"ק רבי נתן נטע שפירא ב"ר שלמה ( )
ה"מגלה עמוקות" – שצ"ג

יום שלישי י"ד מנ"א

הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא ב"ר אהרן
(אך פרי תבואה – תרל"ד)

יום רביעי ט"ו מנ"א

הרה"ק רבי מאיר נתן ב"ר חיים האלברשטאם
מצאנו (תרס"ז)
הרה"ק רבי אשר (השני) מקארלין ב"ר אהרן
מסטאלין (תרל"ג)
הרה"ק רבי יעקב מראדזין ב"ר מרדכי יוסף
(תרל"ח)

יום חמישי ט"ז מנ"א

הרה"ק רבי מנחם מענדל מטארנא אב"ד סט
ריווב (תלמיד ה"חווה" – תקצ"א)

יום שישי י"ז מנ"א

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב
ב"ר בנימין זאב יעקב (תקפ"ד)
הרה"ק רבי שמואל מאפטא (תלמיד ה"חווה")
ב"ר נפתלי הירש (ת"ר)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "בם אני אודך" רפרס יוסף הדרש" על המצוות.

הלכות מוקצה (י"א)

א) אם יש נמלה על השלחן בשבת, מותר לקחת נייר וכדומה, שהנמלה תעלה על זה, ולזרוק הנייר על הריצפה. (ספר גם אני אודך, תשובות ממרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, חלק ב', סימן קל"א)
ב) סכין שאינו חד, ולא ראוי לחתוך בו, אינו מוקצה, דאפשר להשתמש בו תשמישין אחרים. (שם, סימן קל"ד)
ג) אין לטלטל עט שיש עליו שעון. (שם, סימן קל"ה)
ד) אדם שמשמש בטלית של ימות החול גם בשבת, ושכח להוציא מערב שבת מנרתיק התפילין, מותר לו בשבת להוציא הטלית מנרתיק התפילין. (שם, סימן קל"ז)

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי צבי הירש מליסקא ב"ר אהרן

(אך פרי תבואה) זיע"א

נלב"ע י"ד מנ"א תנצב"ה